

Сјећање на Љепосаву Бамбураћ

Наташа Мулалић

Информативни прилог

УДК 929.52Бамбураћ Љепосава

DOI 10.7251/TOP2208175M

Моја бака Љепосава рођена је 15. јула 1924. године, у селу Брђани Коса. Њени родитељи, Миле и Јула Влаисављевић, живјели су у Брђанима до почетка Другог свјетског рата.

Одведена је у Концентрациони логор Јасеновац из села Кињачка у мају 1942. године, током упада усташа у село, са још око 700 других људи, жена и дјеце. Са њом су тог дана биле њена сестра Миљка Бекић¹, рођена 1909. године и сестрина кћеркица Драга Бекић², рођена 1929. године. Не знам колико је дуго била у Концентрационом логору Јасеновац, а одатле је пребачена у логор Стара Градишка. Из Градишке је сточним вагоном депортована у радни логор у Њемачку, у Лајпциг.

И њена сестра Миљка требало је да иде на рад у Њемачку али она је то одбила због своје дјевојчице која је била са њом и због још два сина, Јове и Миће, која су се сакрила када су усташе упале у село и на тај начин избјегли логор Јасеновац. Миљка и Драга убијене су у логору Стара Градишка 1943. године³, а Миљкин супруг Никола и синови Јово и Мићо су преживјели рат.

Бака ми је причала како је путујући у вагону вирила између дрвених дасака које су биле на прозорима док је пролазила кроз своје село Брђане питајући се да ли га последњи пут види тада.

Радила је на пилани у Лајпцигу код неког Нијемца, за ког је говорила да је био добар човјек јер их није тукао нити изгладњивао. Пошто су биле добре раднице, понекад би им дао и нешто новца.

¹ <https://www.jusp-jasenovac.hr/Default.aspx?sid=7618>, приступ страници 14. априла 2022. године.

² <https://www.jusp-jasenovac.hr/Default.aspx?sid=7618>, приступ страници 14. априла 2022. године.

³ <https://www.jusp-jasenovac.hr/Default.aspx?sid=7618>, приступ страници 14. априла 2022. године.

Бака је тај новац скупљала и чувала у нади да ће се вратити кући. Неколико пута их је пустио „у град“ па је том приликом и настала фотографија коју прилажем у овом тексту. Од новца који им је тај Нијемац давао купила је хаљину и отишла је да се фотографише. Бака је била јако мудра и промућурна жена те је успјела да нађе неког ко ће јој направити пасош (за који се фотографисала у оној хаљини). Проналазила је начине да се спаси и тако је и успјела да 1943. године, са пасошем који је направила, побјегне са те пилане и возом дође до Загреба. Потом је добрим дијелом пута ишла пјешке ка вољеној Банији. Причала је како је страховала да ли ће иког наћи од својих, да ли је ико жив. Када се вратила 1943. године, поново ју је затекао збјег, па губитак родитеља. Њени родитељи умрли су 1943. године од тифуса у збјегу. Остала је сама са млађим братом Јованом, рођеним 1930. године, кога је носила и чувала као мајка, док јој је старији брат Стево био у логору, негдје у Србији. Побјегао је 1944. године и пјешке се вратио на Банију. Погинуо је недуго затим, нагазивши на мину.

Бака је преживјела рат. Удала се за мог деду Мирка Бамбураћа, и са њим родила троје дјеце, од којих је једно рано изгубила. Живот је провела мирно уз мужа, сина Ђуру и кћерку Невенку. Своју кућу и Банију изгубила је у Олуји 4. августа 1995. године, а умрла је тачно мјесец дана касније, 4. септембра 1995. године, у Бањој Луци. Њена жеља била је да је сахранимо у Брђанима, на Банији. Тек 2015. године ексхумирали смо њене остатке и сахранили је, 6. октобра 2015. године, у селу Брђани.

Љепосава (рођ. Влаисављевић) Бамбураш, фотографисано у Лајпцигу, Њемачка, ратних година

Јован Влаисављевић, трећи здесна у горњем реду, школске године 1940/41, извор: Моња Јовић⁴

Умјесто закључка

Умјесто закључка, наводим ријечи Банијке Моње Јовић о филму “Завештање”: „Тако је то за генерације нас са Баније, Кордуна, Козаре. Ви то на нама не видите, али сви ми носимо тог млађег брата на леђима, умноженог у душе стараца, бркатих домаћина, жена и мале деце. Кад у очи погледамо нашу децу, она нам одговоре погледом неког нашег деде – стрица који је са три године, руку повезаних жицом, ништа не разумевајући, отишао да се не врати. И у том пртљагу на леђима они су мирни. Не мешкоље се и ништа не говоре. Али су тешки дабогсачува. Нама непријатно да их замолимо да нам сиђу са леђа, јер знамо да немају где да оду. Где ће, на чија ће леђа, ако не на наша? Зато ЗАВЕШТАЊЕ. Да би пртљак постао мало лак-

⁴ https://banija.rs/novosti/20378-ko-nije-to-doživio-taj-se-ne-zna-bogu-moliti.html?fbclid=IwAR2KnEdCzWXiQF_wQHC4xr46JO_CSaaDns9MSXBAC3CUs0NcLsbju8S

ши. Само мало, мало лакши. Јер тако смо уморни од тог ношења и морамо да га мало поделимо, ко хоће да га на себе прими. Ипак је то нежан, питоми терет недовршених живота. Такав терет који вам исправља држање и кад га једном понесете, можете ходати усправно заувек.⁵ Не поновило се!

⁵ Исто.